

Stödjande "läs- och skrivappar" -
ett bra alternativ för elever med
läs- och skrivsvårigheter?

Idor Svensson

Linnéuniversitetet

Dyslexi och alternativa verktyg (AV)

Åtgärder: Träna och/eller kompensera?

Hjärnan förändras (krymper) av mobilen (SVT)

Förbättra
resultaten i
skolan genom
att kasta ut
datorerna från
lektionerna. DN
April 2015

*Eleverna behöver lära
sig hantera datorn i
skolan.*

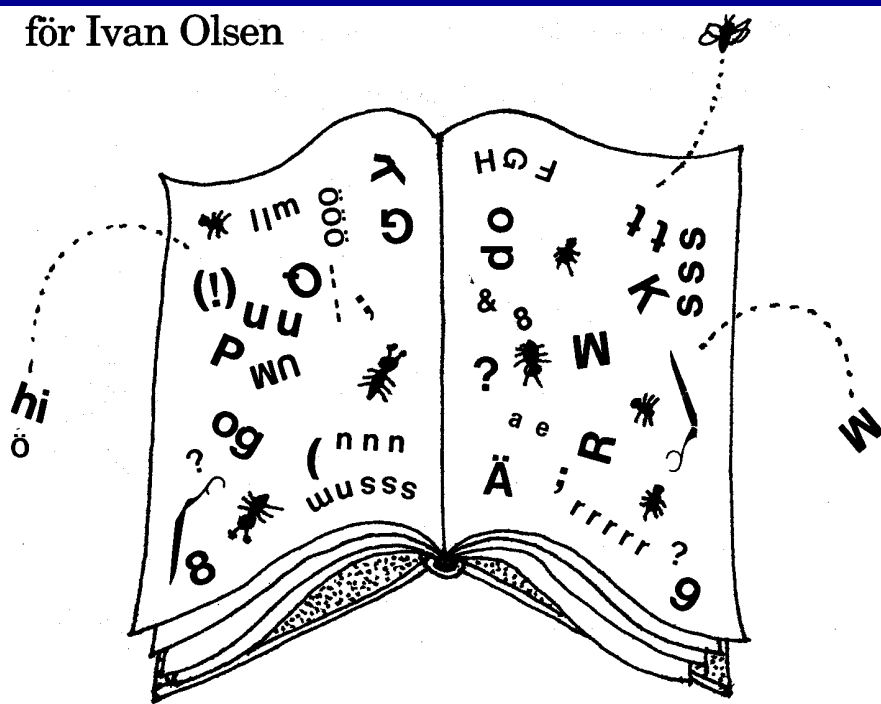
*Hur datorn används är
helt avgörande
DN 2015 April*

"The simple view of reading"

Läsning = Avkodning x Förståelse

för Ivan Olsen

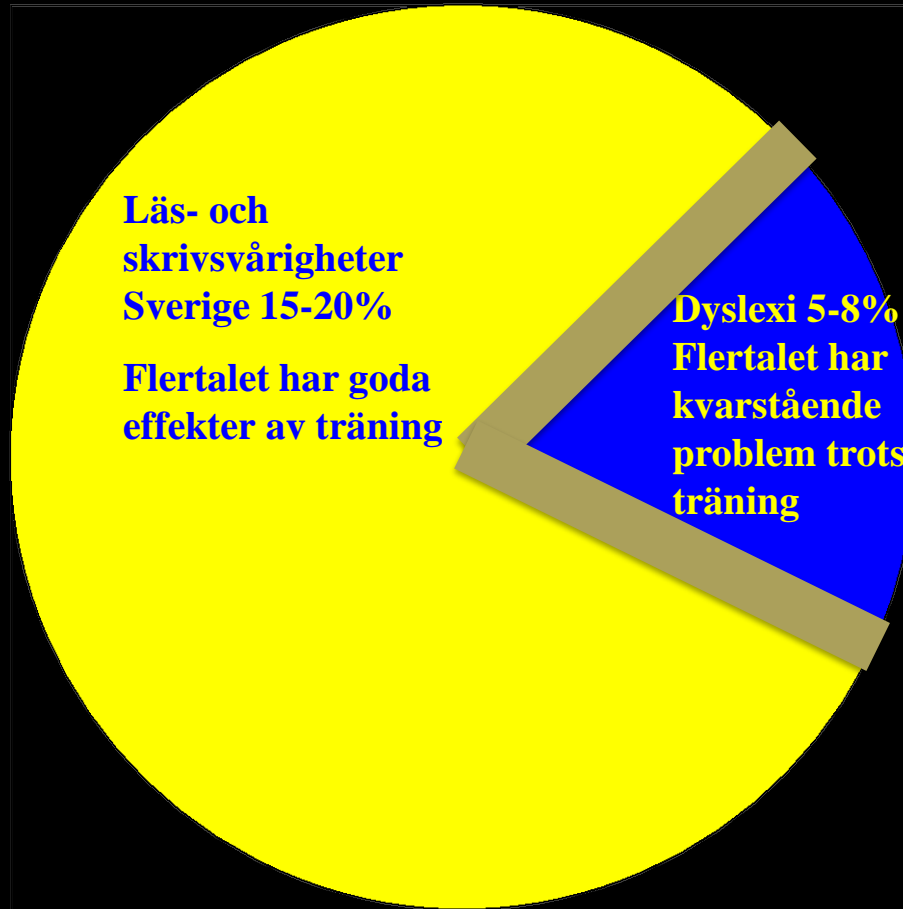
Dyslexi = Huvudproblem för barn och vuxna

Avkoda = Kunna läsa bokstäver och ord

Skriva = Stava och formulera meningar

Läs- och skrivsvårigheter Sverige 15-20%
Flertalet har goda effekter av träning

Dyslexi 5-8%
Flertalet har kvarstående problem trots träning

Lära sig att läsa – läsa för att lära

Lära sig läsa

Läsa för att lära

- 1) Hur lång tid är acceptabel mellan de två stegen
- 2) Vad är lägsta nivå för att vara läsande?

**“Trying hard(er) will not help a
child with dyslexia”** Siegel, 2013

Alternativa verktyg

Assistive technology

Kompensatoriska hjälpmedel

*Assistive technology has the potential to **enable people with disabilities to live, learn, and work more independently** through the application of specialized technologies that reduce, eliminate, or minimize the impact of a disability (Edyburn, 2015, p.1).*

En skola för alla

Ta till sig och förmedla text

Avkoda = ta till sig text

Skriva = förmedla text

Läsförståelse = Textförståelse

Olika vägar att läsa och "ta till sig text"

Läsinlärning
tränande program

Alternativa verktyg

Responders

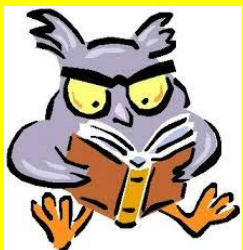
Non-responders

Alternativ väg

"Ta till sig text"
"Förmedla text"

Utveckla avkodning (fonem-
grafem) , läsflyt och läsförståelse

Forskningsstudier vid Linnéuniversitetet avseende "appar"

Syfte

- Undersöka effekter av att systematiskt använda digitala applikationer med avsikt att förbättra läs- och skrivförmågan för elever med läs- och skrivsvårigheter.
  - Hur påverkas läsförmågan (ta-till-sig; förmedla-text-förmågan)?
  - Hur påverkas motivation för skolarbete?

Reading Psychology, 00:1-21, 2015
Copyright © Taylor & Francis Group, LLC
ISSN: 0270-2711 print / 1521-0685 online
DOI: 10.1080/02702711.2015.1060092

 Routledge
Taylor & Francis Group

**SELF-CONCEPTS AND PSYCHOLOGICAL WELL-BEING
ASSESSED BY BECK YOUTH INVENTORY AMONG PUPILS
WITH READING DIFFICULTIES**

EMMA LINDEBLAD and IDOR SVENSSON

Department of Psychology, Linneaus University, Växjö, Sweden

STEFAN GUSTAFSON

Department of Behavioral Science and Learning, Linköping University,
Linköping, Sweden

**Assistive technology as reading interventions for children
with reading impairments with a one year follow-up**

Alternativa verktyg

Pilotstudie, 67 elever årskurs 4-9

Åtgärder:

Använda appar under 20 pass á 40-60 minuter

Resultat pilotstudie

Elevperspektiv:

- Blir bättre på skoluppgifter
- Lärandeaktiviteter blev lättare
- Traditionell avkodning blev något bättre
- Självbild i nivå med normgrupp

Lärarperspektiv

Ökar motivationen för skolarbete

Föräldrareaktioner

Ipaden oundgänglig för vår son! Kan nu delta i undervisningen

Ipaden till ganska stor hjälp för att klara sitt skolarbete!

Ipaden mycket bra! Använder den dagligen i skolarbetet och hemma.

Blivit självgående med läxläsning och inläsning vid prov. Tidigare fick vi läsa texter högt.

Ipaden bra som metod och gjort läsning lättare och roligare!

Stor nytta och stöd av iPaden i skolarbetet! Motivationen för läxor och skolarbete blivit bättre.

Oerhört positivt! Utan detta vet vi inte hur det skulle gått.

Vid tiden för projektet mycket positivt! Modernt sätt att väcka barns intresse för böcker. Har dock inte fortsatt använda tekniken!

Forskningsprojekt RCT

Alternativt stöd för elever med läs- och skrivsvårigheter i grundskolan och gymnasiet; ett möjligt åtgärdsgenombrott

Förutsättningar:

- 1) Elever i årskurs 4, 8 och gymnasiet år 1 (totalt 152 elever)
- 2) St. 1-2 på ett avkodningstest eller st.3 på minst två avkodningstest
- 3) F-elev och K-elev
- 4) En lärare testar, en annan lärare gör åtgärder
- 5) 24 interventionspass á minst 30 minuter
- 6) Använda appar efter manualbaserade instruktioner

"appar i undersökningarna"

Taligenkänning

Scanna text

Talsyntes

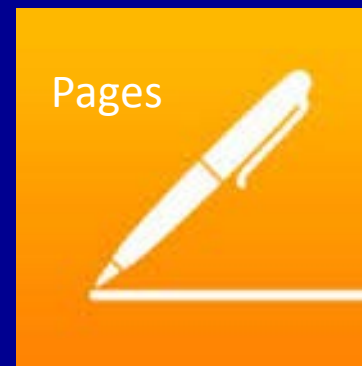
Träna läsning och att skriva/stava

Idor 16-10-24

Skolstil 2

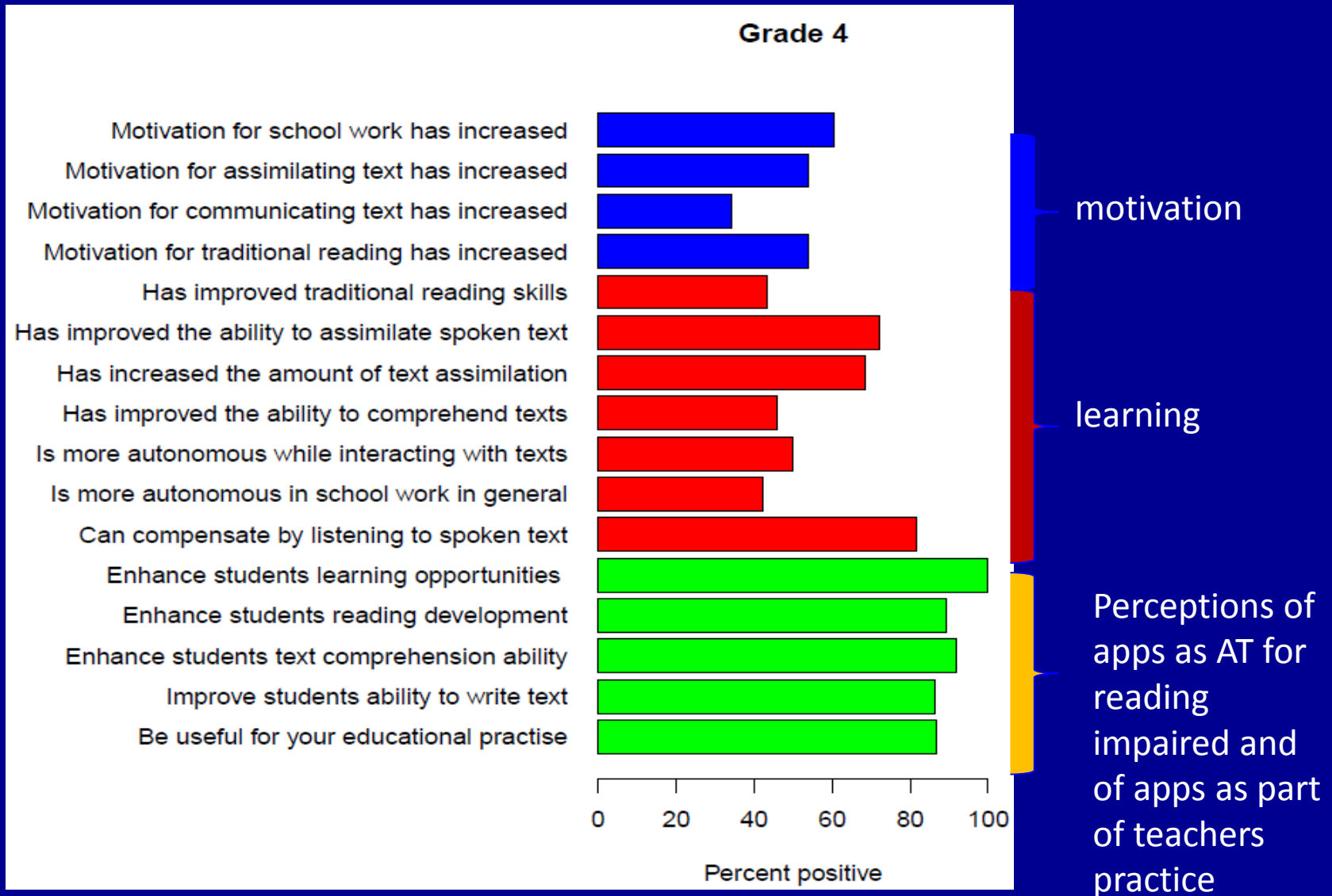
Pages

Resultat RCT-studie

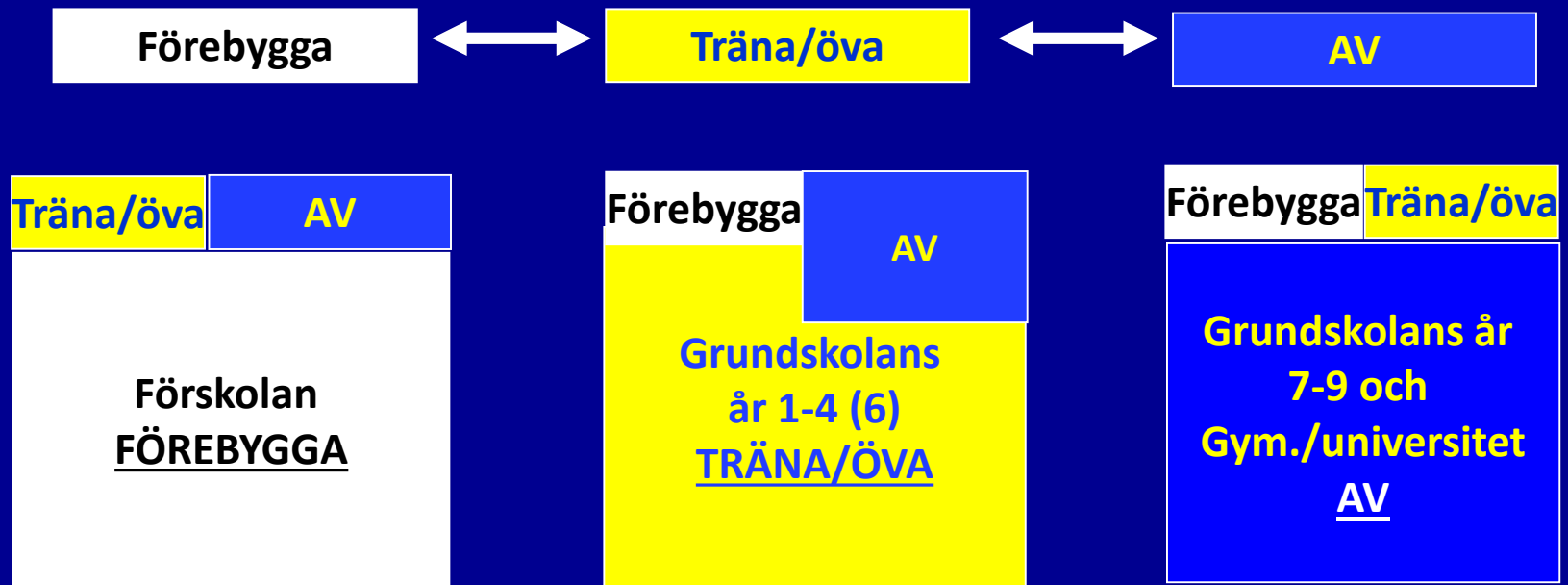
- Inga skillnader mellan grupperna avseende traditionell läsutveckling efter interventioner
F-grupp: AV – K-grupp TAU
- Självbild och psykiskt mående som i normgruppen
- Viktigt att utbilda hur appar fungerar (student – lärare)
- Individualisera och support

Responses of Grade 4 teachers including 38 children

Läs- och skrivsvårigheter och åtgärder i ett utvecklingsperspektiv

Vilka appar (funktioner)?

Tal-till-text

Skanna-text

Engelska

Human Activity Assistive Technology (HAAT)

Text-till-tal

Inspelning

Ord-behandlare med rättstavning

Hur ser vi på läsinlärning, läs-och skrivsvårigheter och dyslexi i Sverige om 5-10 år?

**Träna ljud-
bokstavskombination**

Framtidsvision "Lära sig läsa och skriva"

Via traditionella
läsinlärningsmetoder

Via alternativa
metoder

Responders

Non-responders

"Ta till sig text"

"Förmedla text"

Ta till sig o
förmedla text
APP

Avkodning X läsförståelse

